

1. Paulus' neef speelt een belangrijke rol!

Wist u dat Paulus een zus had? Eigenlijk lees je nergens over familieleden van Paulus, maar hier wel, in Handelingen 23. Blijkbaar had Paulus een zus, en die zus had weer een zoon. En die neef van Paulus, die oomzegger, wordt hier, in de Herziene Statenvertaling, steeds een 'jongeman' genoemd. Je zou dan denken aan een twintiger of zo, maar in het Griekse origineel staat een woord dat je ook kunt vertalen met 'jongen'. En dat het een jongen was, dat is eigenlijk wel waarschijnlijk. Kijk maar in vers 19, waar staat: 'De overste nu nam hem bij de hand en nadat hij hem apart genomen had, vroeg hij: Wat is het dat je mij te berichten hebt?' Een kind neem je bij de hand, maar een tiener of een twintiger niet. Waarschijnlijk was deze neef van Paulus een jongen van een jaar of tien. Van deze jongen weten we niet eens de naam. Maar hij speelt een onvoorstelbaar belangrijke rol in het leven van Paulus! God werkt door hém heen om Paulus te redden van de dood.

2. Paulus: van vervolger tot vervolgd

Om goed te begrijpen wat de omstandigheden waren, gaan we terug in de tijd, en we kijken even, in vogelvlucht, naar het leven van Paulus. Paulus groeide op in een heel gelovig, Joods gezin, in de stad Tarsus, in wat nu Zuidoost-Turkije is. Paulus was niet alleen Joods, maar hij had ook het Romeinse burgerrecht. Waarom? Dat weten we niet precies. Misschien was zijn vader slaaf geweest van een Romein en door die Romein vrijgekocht. Als vrijgekochte slaaf kreeg je dan het Romeinse burgerrecht, en je kinderen ook. Dat zou hier aan de orde kunnen zijn. Paulus, die met zijn Hebreeuwse naam Saul heet, of Saulus, gaat naar Jeruzalem om daar te studeren bij de meest beroemde rabbijn van die tijd: Gamaliël. En hij hoort daar in Jeruzalem ook over Jezus. Over Jezus wordt verteld dat Hij Zichzelf de Zoon van God noemde. En dat maakt Paulus furieus, net als de Joodse leiders. Want Jezus de Zoon van God noemen, zeggen dat je goddelijke macht hebt, dat is Godslastering! Paulus vindt het héél terecht dat Jezus aan een kruis gehangen is. En al jong werpt hij zich in de strijd om christenen te gaan vervolgen. Hij krijgt de leiding over allerlei razzia's. Mensen die geloven in Jezus worden uit hun huizen gesleurd, gemarteld, vermoord... De christenen zijn doodsbang voor Paulus... Op en dag krijgt Paulus volmacht om zijn vreselijke werk ook te gaan doen in Damascus, in Syrië. Ook daar wonen christenen, ook die wil hij gaan vervolgen. Maar onderweg naar Damascus wordt Paulus stilgezet. Hij ziet een groot licht en hoort een stem, die hem roept bij zijn Hebreeuwse naam: 'Saul, Saul, waarom vervolgt je Mij?' Paulus zegt: 'Wie bent U, Heer?' En dan zegt de stem: 'Ik ben Jezus, die jij vervolgt.' En dan kan Paulus nog maar één ding zeggen: 'Heer, wat wilt U dat ik doen zal?' Vanaf dat moment is alles anders. Paulus trekt de wereld in om overal over Jezus te gaan vertellen. En overal waar hij komt komen mensen tot geloof, Joden en niet-Joden. Maar deze totale ommekeer in zijn leven maakt hem natuurlijk gehaat bij de Joodse leiders. Die kunnen zijn bloed wel drinken! En dat blijft zo, ook in de jaren daarna: de haat tegen Paulus wordt eerder meer dan minder.

Hier moeten we even bij stilstaan. Besef je dat het hele leven van Paulus constant onder druk heeft gestaan? Voortdurend was er vijandschap, voortdurend werd hij zelf bedreigd. Hij is op allerlei plaatsen de stad uitgegooid, hij is uitgescholden, hij heeft in allerlei gevangenissen gezeten, hij is zelfs gestenigd, en alleen door een wonder heeft hij dat overleefd. Wij hier in het vrije Westen hebben vaak een totaal scheef beeld van wat christen-zijn inhoudt. Je kunt hier christen zijn en een heel comfortabel leventje leiden. Maar Jezus Zelf heeft al gezegd: 'Als jij Mij wilt volgen, neem dan je kruis maar op je rug.' En Paulus heeft dat altijd zo

ervaren, net als miljoenen christenen vandaag de dag. Mensen die voortdurend leven onder dreiging. Besef hoe bijzonder het is om christen te zijn én vrij te zijn! Als wij dat met elkaar wat meer gaan beseffen, dan gaan we ook wat minder klagen, over alles wat niet goed is in ons leven. En we zeggen niet meteen: 'Waarom moet ik dit meemaken? Waar is God nou?' We gaan wat minder klagen en we gaan wat meer dúrven. Dúrf te staan voor je geloof! Vertel er meer over! Wens mensen wat vaker Gods zegen toe. En schaam je niet om voor je eten te bidden. Ja, en dan zál er eens iemand een vervelende opmerking maken. So *what*? Heeft Jezus nooit wat over Zich heen gekregen? Kom op! Hou vol, en leef je leven met Christus, zonder angst. Sta voor je geloof!

3. In alle onrust brengt Jezus Zijn rust

Paulus heeft drie grote zendingsreizen gemaakt, en dan komt hij weer terug in Jeruzalem. Hij gaat naar de tempel, en daar wordt hij herkend door een paar Joodse mensen uit Klein-Azië, nu West-Turkije. Je kunt het lezen in Handelingen 21. Die mensen grijpen Paulus beet en beginnen te schreeuwen: 'Hé, deze man geeft overal onderwijs dat indruist tegen ons volk, tegen de wet en tegen deze tempel! En hij heeft nu ook een paar niet-Joden de tempel ingebracht!' Dat laatste mocht inderdaad niet, maar Paulus had dat ook niet gedaan! Het was een valse beschuldiging. Er ontstaat een enorme rel en de menigte probeert Paulus te lynchen. Maar net op tijd grijpen de Romeinen in. Iedereen wijkt uiteen en Paulus wordt gearresteerd en met twee kettingen vastgebonden. De centurion geeft bevel om Paulus naar de kazerne te brengen. Maar het wordt zo'n volksoptocht dat Paulus zelfs de trappen afgedragen moet worden. Dan vraagt Paulus aan de officier: 'Mag ik iets zeggen tegen de mensen?' De centurion vindt dat goed, en terwijl Paulus op de trappen staat, wenkt hij het volk om stil te worden. Inderdaad, iedereen wordt stil en dan gaat Paulus vertellen, over zijn leven, waar hij vandaan komt, en over zijn studie bij rabbi Gamaliël, en over Jezus: hoe Jezus in zijn leven kwam. Eerst luisteren de mensen aandachtig, maar dan begint er weer één te schreeuwen. En vervolgens roept iedereen: 'Weg van de aarde met zo iemand! Hij behoort niet te blijven leven!' De centurion brengt Paulus snel naar de kazerne. Maar ja, nu is Paulus wel gevangen gezet, maar wat is eigenlijk de aanklacht? De commandant vraagt dat aan de centurion, maar die weet het eigenlijk ook niet. Dus wat doet de commandant? Hij laat de volgende dag de Joodse raad bij elkaar komen, en hij laat Paulus naar hen toebrengen. Zij moeten dan maar een goede aanklacht formuleren. Maar als Paulus daar staat, voor die Joodse raad, dan gebeurt er iets bijzonders. Paulus weet dat er in die Joodse Raad twee groepen zitten: de Farizeeën, en de Sadduceeën. De Sadduceeën geloven niet in de opstanding uit de doden, de Farizeeën geloven daar wel in. En wat zegt Paulus nu? Hij zegt: 'Ik sta hier terecht omdat ik geloof in de opstanding uit de doden!' Dat is natuurlijk ook zo, want Jezus is opgestaan, en de levende Jezus heeft Paulus aangesproken. Maar doordat hij dit zo zegt, vliegen die twee groepen elkaar in de haren. En opnieuw is er enorm tumult, Paulus dreigt verscheurd te worden, dus de Romeinse soldaten halen hem snel weg en nemen hem weer mee naar de commandant. Je zou zeggen: 'Wat nu? Hoe moet het verder met Paulus?' En precies op dit moment staat er iets dat mij diep heeft geraakt toen ik het las. Er staat dit, in Handelingen 23: 11: 'En de volgende nacht stond de Here bij hem (de Here Jezus) en zei: Heb goede moed, Paulus, want zoals u in Jeruzalem van Mijn zaak getuigd hebt, zo moet u ook in Rome getuigen.' Als het lijkt, in je leven, alsof alles één grote puinhoop is, als je denkt dat je wereld instort, is daar, opeens, in de rust van de nacht, de Here Jezus Zelf. 'Paulus, heb goede moed!' Wat moet dat ontzettend veel voor Paulus betekend hebben, terwijl hij daar gevangen zat in zijn donkere cel. 'Paulus, Ik ben je niet vergeten. Ik ben bij je. Heb goede moed! Hou vol! Je hebt een taak. In Jeruzalem heb je over Mij verteld, je zult dat ook in Rome doen.' Jeruzalem is de stad van God. Rome is in die tijd het centrum van de wereld. Het Evangelie moet de wereld in, en dus moet het naar Rome. Jezus zegt: 'Paulus, Ik blijf je inschakelen.' Zó is Jezus, en dat zegt Hij óók tegen ons. 'Heb goed moed! Je hebt een taak, en Ik ga mee!' Ik weet niet wat er speelt in jouw leven. Misschien zie je

als een berg op tegen de tijd die komt. Misschien is je relatie verbroken, en weet je niet hoe je verder moet. Of je bent gestrand in je studie. Of je hebt een ziekte onder de leden die alleen maar erger zal worden. Als het nacht is in jouw leven, juist dan komt Jezus naar je toe, door deze dienst, en Hij zegt: 'Hou vol, Mijn kind. Ga door, heb goede moed!'

4. God schakelt je in!

En de volgende dag laat Jezus het ook zién, dat Hij Paulus beschermt. Hij laat het zien door zijn neefje, door die jongen van een jaar of tien. Die jongen komt naar binnen rennen, de kazerne in, naar de cel waar Paulus zit. Misschien denk je: 'Hoe kan dat nou? Je kunt toch niet zomaar naar de cellen van de gevangenen?' Maar dat kon vaak wel. Want gevangenen kregen vaak hun eten van familieleden. Als die jongen bij Paulus komt, dan vertelt hij wat hij zélf heeft gehoord: dat meer dan veertig Joodse mannen zichzelf hebben vervloekt en hebben gezegd: 'Wij zullen niet eten of drinken, voordat we Paulus gedood hebben.'

Vervolgens hebben ze een plan uitgedacht. Ze zouden aan de commandant vragen om Paulus nóg een keer te mogen verhoren in de Joodse raad. Maar als Paulus dan door de nauwe straatjes van Jeruzalem naar de Joodse Raad gebracht zou worden, dan zouden ze klaarstaan en Paulus doden.

Hoe heeft die jongen dat gehoord? Het staat er niet bij, we weten het niet. Maar ja, een jongen van een jaar of tien, wie let daarop? Misschien heeft hij het gewoon af kunnen luisteren, wat er werd gezegd. Als Paulus het hoort, vraagt hij of hij een centurion mag spreken. En aan die centurion vraagt hij weer om zijn neefje naar de commandant te brengen. En gelukkig, dat gebeurt ook. Vervolgens staat er dan die zin, die we net al hebben gehoord, vers 19: 'De overste nu nam hem bij de hand en nadat hij hem apart genomen had, vroeg hij: Wat is het dat je mij te berichten hebt?' De jongen vertelt alles. En hij zegt: 'U moet het niet doen, u moet Paulus niet naar de Joodse Raad laten brengen!' En wat zegt de commandant? 'Ga maar naar huis en vertel aan niemand wat je nu aan mij hebt verteld.' De commandant neemt meteen maatregelen en al de volgende nacht, ook echt in het holst van de nacht, laat hij Paulus uit Jeruzalem overbrengen naar Caesarea, de hoofdstad van de provincie, naar de stadhouder, Felix. De commandant zorgt voor een ijzersterke bescherming: er gaan 200 soldaten mee, plus 70 ruiters, plus 200 boogschutters. Allemaal om Paulus te beschermen.

Merk je wat er hier gebeurt? In de nacht heeft Jezus het tegen Paulus gezegd: 'Paulus, hou goede moed!' En de volgende dag laat Hij al zien dat Hij leeft en werkt. Dat neefje van Paulus is precies op het goede moment op de goede plaats om te horen wat voor complot er wordt bedacht. En hij aarzelt geen moment en gaat het meteen aan Paulus vertellen. En zo komt hier, in de Bijbel, zo héél even die jongen naar voren. Héél even maar, en dan is hij weer weg. Zonder naam, zonder dat we verder iets van hem weten. Maar hij is er precies op het goede moment. Dan leidt God hem naar de juiste plek, en vervolgens naar de juiste mensen. En God zorgt er ook voor dat deze jongen serieus wordt genomen. Dat de commandant niet zegt: 'Oké, jongen, het zal wel. Hier heb je een snoepie, en ga nou maar weer gauw naar huis.' God leidt mensen naar bepaalde plekken op bepaalde momenten, en Hij doet dat met een doel. Het doet me denken aan het bijbelboek Esther, dat speelt ruim vijf eeuwen eerder dan Paulus. In de tijd van Esther wordt het Joodse volk bedreigd in zijn voortbestaan. Het volk dreigt te worden uitgemoord. Maar juist dan zorgt God ervoor dat Esther koningin wordt van het grote Perzische wereldrijk. Zij kan naar de koning gaan en zo kan zij haar volk redden. Maar ze weet dat zij, als zij naar de koning gaat zonder uitgenodigd te zijn, dat zij dan groot gevaar loopt. En wat zegt dan haar neef, Mordechai, in Esther 4: 14? 'Esther, doe het! Wie weet of jij niet juist voor een tijd als deze tot deze koninklijke waardigheid gekomen bent.' Oftewel: 'Esther, jij bent daar met een doel. Dat jij nu dáár bent, aan het hof, dat is geen toeval. Dat heeft God zo geleid. Doe wat je nu móét doen, ga naar de koning!' Dat neefje van Paulus is niet toevallig precies op de plek waar die veertig mannen hun complot aan het smeden zijn. Esther is niet toevallig aan het hof gekomen en koningin geworden. God brengt je op plekken waar Hij met jou tot Zijn doel kan komen. Hij geeft

jou contacten met mensen omdat Hij jou in die contacten kan gebruiken. En de vraag is vandaag: houd je leven eens tegen het licht. Waarom woon jij in die straat, naast die burens? Zou God je kunnen gebruiken om er voor hen te zijn? Waarom heb jij juist dát werk? Met die collega's? Zou God dáár iets met je voor hebben? Jij kent ook allerlei mensen, je hebt een bepaald netwerk. Zou God je kunnen gebruiken, bijvoorbeeld om bepaalde mensen met elkaar in contact te brengen?

5. Ben je beschikbaar voor God?

Vandaag nodigt God ons uit om ons leven te bekijken in dat licht: 'Wat kan de HERE met mij, hoe kan Hij mij gebruiken?' En de vraag is: 'Laat jij je inschakelen door Hem?' Bid het maar, elke keer: 'HERE, werk door mij heen, op de plaats waar u mij roept, voor de mensen voor wie U mij nodig hebt.'

In het jaar 1939 stuurde de regering van Japan een nieuwe consul naar de stad Kaunas, in Litouwen, Chiune Sugihara. Op een dag in december stond hij in een winkel, om chocolaatjes te kopen. In die winkel stond ook een jongetje van elf. Een Joods jongetje, zo bleek. De vrouw van de winkel was zijn tante. En het was bijna Chanoeka, het Joodse lichtjesfeest. Joodse kinderen krijgen dan geld en snoepjes van familieleden. Sugihara vond het een aardige jongen, en hij zei: 'Ik geef je ook wel wat geld!' Maar de jongen zei: 'U bent toch geen familie? Dat mag ik niet aannemen.' En toen zei Sugihara: 'Voor dit feest ben ik je oom, goed? Jouw Japanse oom.' En toen zei de jongen: 'Komt u dan ook naar het feest?' En dat deed Sugihara. Samen met zijn vrouw en zijn kinderen kwam hij naar dat Joodse feest. Zelf was hij christen geworden, tijdens een eerdere periode in zijn leven, toen hij diplomaat was in China. Daar in Kaunas leerde hij de Joodse gemeenschap kennen, en dat had grote gevolgen. Want de Duitsers rukten op, en de Joden moesten vluchten. Maar naar het westen vluchten lukte niet meer. Er was maar één uitweg: naar het oosten, via de Sowjet-Unie, en dan via Japan. Maar waarheen? Wie wilde de Joden opnemen? Er was maar één stukje land dat daarvoor open stond: Curaçao! Het Nederlandse eiland Curaçao. En wat gebeurde er? Daar in Kaunas ontstond er contact tussen de Nederlandse consul Jan Zwartendijk en die Japanse consul Chiune Sugihara. Samen hebben ze ervoor gezorgd dat duizenden Joden via de Sowjet-Unie en Japan konden vluchten. Tegen de opdrachten van hun regeringen in gaven ze visa. Zo hebben waarschijnlijk wel 6000 Joden de oorlog overleefd. Vrijwel niemand kwam uiteindelijk in Curaçao terecht. Velen gingen tijdens de oorlog in China wonen of in een ander Aziatisch land. Na de oorlog gingen de meeste Joden naar Israël of Amerika. Sugihara en Zwartendijk hebben een paar maanden hun reddingswerk kunnen doen. Ze werkten letterlijk dag en nacht. Sugihara kreeg toen de opdracht vanuit Japan om te vertrekken. Tot het allerlaatst toe bleef hij visa uitgeven, volgens sommigen gaf hij zelfs uit het raam van de trein nog visa. Jan Zwartendijk ligt begraven hier vlakbij, in Hillegersberg, naast de Hillegondakerk. Hij en Sugihara kregen na de oorlog geen van beiden erkenning. Dat kwam pas na hun dood. Aan een zoon van Chiune Sugihara werd eens in een interview gevraagd: 'Je vader werd na de oorlog een gewone handelaar. Hoe keek hij terug op die keuze om de regering ongehoorzaam te zijn en visa te verlenen?' De zoon van Sugihara zei: 'Het leven van mijn vader was vervuld. Toen God hem nodig had om te doen wat goed was, toen was hij beschikbaar om dat te doen.' Ben jij beschikbaar? God wil jou gebruiken. Je leeft niet toevallig in deze tijd. Je kent niet toevallig bepaalde mensen. Je hebt niet toevallig een bepaalde positie. Laat God Zijn werk doen door jou heen. Denk aan het neefje van Paulus. Denk aan Esther. Denk aan Chiune Sugihara en aan Jan Zwartendijk. En aan dat Joodse jongetje in die chocoladewinkel, een jongetje dat later, als oude man, zijn verhaal vertelde, Solly Ganor. Je kunt het nog steeds zien op YouTube, ik geef je de gegevens. (Ga naar YouTube en toets in: "Solly Ganor Sugihara".) Je bent niet bedoeld als een toevallige zwerfsteen. Nee, God heeft je gemaakt om een eigen plek in te nemen in Zijn grote mozaïek. Wat is jouw plek in dat mozaïek? Stel je open voor Hem, elke dag weer, en laat Hem door je heen werken. Volg Hem na, en laat Jezus in jou gestalte krijgen. Amen.